

Nieuw Strategisch Plan Bio 2023-2027

Sleutel voor meer bio ligt bij de consument

Dit voorjaar stelde minister Brouns het nieuwe Strategisch Plan Bio voor. Een plan dat de strategie voor de biologische sector uitstippelt in de periode 2023-2027. Het plan geeft invulling aan de biodoelstelling van de Europese Farm to Fork-strategie. Concreet worden er vijf keer 5% groeiambities voorgesteld op maat van de Vlaamse biosector. Deze keer wordt heel bewust de kaart van de vraagzijde getrokken. Het is essentieel om de bioconsumptie te laten groeien, om de biologische productie een stevige houvast te geven. Op 1 en 2 juni worden twee initiatieven opgezet om de Bioweek nieuw leven in te blazen.

Liesbet Corthout

Boerenbond is van in het begin nauw betrokken geweest bij de inhoudelijke voorbereiding van het Strategisch Plan Bio. Ignace Deroo, consultant Biologische land- en tuinbouw, legt uit: "We hebben meerdere

bevingingen gedaan tijdens de vergadering van de werkgroep Bio en stelden nota's op die input leverden aan de overheid. Ook namen we deel aan de voorbereidende workshops en expertenvergaderingen. In het voorjaar

van 2022 hebben we dan samen met BioForum en ABS een voorstel uitgewerkt en voorgelegd aan de bevoegde minister: 'Vlaamse biosector gaat voor Europese Farm to Fork-ambities met vijf doelstellingen op maat'. Het zijn die vijf doelstellingen die weerhouden zijn in het nieuwe Strategisch Plan Bio, omschreven als 5 x 5% ambities op maat.

Streefcijfers voor 2027

Concreet streeft Vlaanderen naar volgende vijf doelstellingen. Het areaal onder biologische productie neemt toe tot 30.000 ha tegen eind 2027, wat neerkomt op 5% landbouwareaal. De omzetwaarde van de dierlijke bioproduktie groeit naar 5% van de omzet- ▶

waarde van de gezamenlijke dierlijke productie. Zuivel is hierbij inbegrepen. Minstens 5% van de landbouwbedrijven zijn biobedrijven tegen eind 2027. Het volume van de bioconsumptie groeit tot 5% van de totale consumptie tegen eind 2027. Bio zal dan ook 5% uitmaken van de overheids catering.

Zes strategische doelstellingen

Om die streefcijfers te behalen, werden zes strategische doelstellingen bepaald. Een eerste is de stijgende vraag. Die vraag vormt een krachtige motor voor de hele bioketen. Enkel een groei aan de vraagzijde kan ervoor zorgen dat een duurzame groei van heel de sector wordt verwezenlijkt, en dat met faire prijzen voor de biolandbouwer en een toename aan de productiezijde. Want ook meer bio in de landbouwpraktijk is een strategische doelstelling. Een verdere optimalisering van de bioketen staat eveneens op het programma. Met name wordt er gewerkt naar een goed georganiseerde bioketen, die zorgt voor een kwalitatief, lokaal bio-aanbod met faire handelsrelaties tussen alle schakels in de keten.

Blijven investeren in onderzoek en kennis is een volgende strategische doelstelling. Alle schakels in de keten moeten voldoende kennis hebben van de biologische productiemethode en zullen daarbij gesteund worden vanuit onderzoek, onderwijs en voorlichting. De biologische productie moet ook koploper blijven in duurzaamheid ... en drijvende kracht in het sluiten van kringlopen, dierenwelzijn, duurzame gewasbescherming, biodiversiteit, milieuzorg, consumentenbenadering en innovatie. De ondersteunende wetgeving vormt de zesde strategische doelstelling: een wetgeving die een robuust kader biedt voor de biologische productie.

Het is duidelijk dat voor dit plan het stimuleren van de vraag naar biologische producten het uitgangspunt is. De biologische productie kan enkel groeien als dit ook in balans is met de vraag van de consument naar bioproducten. Een toenemende consumptie van die producten vormt een stimulans voor de hele bioketen om zich verder te organiseren. Een toenemende vraag zal ook de diversificatie van bioproducten

ten goede komen, en dat heeft dan weer een versterkend effect op de vraag.

“De zes strategische doelstellingen sluiten volledig aan op de input die we zelf gegeven hebben en ze vertalen dus ook wat wij wilden zien in dit nieuwe plan”, aldus Ignace Deroo. “Daarenboven zijn ze breed opgesteld, waardoor we op alle belangrijke aspecten kunnen inspelen om tot een goede, verdere ontwikkeling te komen van de bio-sector in Vlaanderen.”

Er is continu contact met de wetgevende overheden om knelpunten voor de sector aan te kaarten.

Wat is er nieuw?

Niet alles is nieuw. Een aantal elementen uit het vorige Strategisch Plan Bio worden in de nieuwe versie overgenomen. Maar we zien ook enkele nieuwigheden. Opvallend is het aandeel van 5% bio in de overheids catering. Het plan heeft tot doel om overheidsinstellingen en grootkeukens te inspireren, informeren, ondersteunen en stimuleren om een voortrekkersrol op te nemen in het aanbieden van bioproducten. Ervaring uit andere EU-lidstaten leert dat de overheid een initiator kan zijn voor een stijgende vraag naar biologische producten. Overheids catering met aandacht voor bioproducten kan voor een hefboomeffect zorgen dat de aankoop en consumptie van bioproducten doet stijgen. Het wordt vanzelfsprekender om deze toe te voegen aan het boodschappenmandje. Deze doelstelling past ook in de Vlaamse voedselstrategie. Die wil met name ‘gezonde, duurzame en betaalbare voedingspatronen aanmoedigen via

diverse cateringsettings'. Nog een doelstelling van het Strategisch Plan Bio is dat meer burgers-consumenten weten wat bio betekent. Ook dit past in de focus op de vraagzijde. Daarvoor worden verschillende acties voorzien. Nieuw zijn onder andere het onder de aandacht brengen van bio via de schoolprogramma's schoolmelk en schoolfruit, het aanbieden van een educatief pakket voor basisonderwijs en algemeen secundair onderwijs en de samenwerking met bestaande organisaties richting jeugd versterken, met name via een samenwerking met Plattelandsklassen. Ook het verspreiden van informatie over biologische productie bij voedingsprofessionals staat op het programma. Het gaat dan bijvoorbeeld over koks, diëtisten, voedingsdeskundigen en studenten van voedings- en gezondheidsopleidingen. Zij moeten meer weten over wat bio is, zodat ze er ook in hun gerechten en adviezen rekening mee kunnen houden.

Bioweek in Vlaanderen

Elk jaar op 23 september is er de Europese Organic Day. Die zal voortaan nog meer in de kijker komen te staan. En ook de Bioweek wordt nieuw leven ingeblazen. De Bioweek werd in Vlaanderen al enkele jaren niet meer gehouden, maar in Wallonië is deze week blijven bestaan. Vooral retailers die in het hele land actief zijn, waren vragende partij om ook in Vlaanderen de Bioweek opnieuw te organiseren. Dit jaar zal dat gebeuren op 1 en 2 juni. Specifiek voor het hoger land- en tuinbouwonderwijs zal Voedsel Anders een brede studiedag organiseren over bio en agro-ecologie. Dat samengaan van bio en agro-ecologie is ook een belangrijk uitgangspunt van dit nieuwe Strategisch Plan Bio.

Geld van Europa

Niet onbelangrijk: in het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid

(GLB) is er sprake van verhoogde subsidies voor bio. De strategische plannen voor bio en GLB lopen qua timing gelijk. Het GLB voorziet niet enkel meer financiële middelen voor perceelsgebonden steunmaatregelen voor de biosector. De steunmaatregelen werden ook hertekend, zodat de vroegere problematiek van de dubbele financiering voor de voortzetting vervalt. De financiële ondersteuning voor omschakeling naar bio is verhoogd en ook daarna is er financiële steun mogelijk voor de voortzetting van de biologische productie. De toegangsvoorwaarden voor VLIF-steun voor productieve investeringen zijn aangepast: de knelpunten waar biobedrijven wel eens tegenaan liepen, zijn daarmee grotendeels weggewerkt.

Wat doet Boerenbond?

Boerenbond is op veel vlakken actief in het realiseren van de operationele doelstellingen, en in het aansturen en opvolgen van dit Strategisch Plan Bio. Zo stuurt Boerenbond projecten als Bio zoekt Boer, Clusterproject en Berekend omschakelen aan. Boerenbond is ook actief betrokken bij de uitwerking van het plan via vertegenwoordiging in de stuurgroep en de werkgroep Bio volgt het Strategisch Plan Bio op en geeft hierover advies. Er is ook continu contact met de wetgevende overheden om knelpunten voor de sector aan te kaarten en oplossingen voor te stellen. De consultants van Boerenbond informeren leden over bio en ondersteunen als zij willen omschakelen. Via onder andere de VLAM werkt Boerenbond mee aan de promotie voor bio, en via AgroCampus krijgen boeren (in spe) in diverse opleidingen les over biologische landbouw. Verder zijn de consultants van Boerenbond ook via diverse projecten betrokken bij initiatieven die al dan niet rechtstreeks aansluiten op de diverse operationele doelstellingen uit het nieuwe Strategisch Plan Bio. ■

Ignace Deroo

consulent Biologische land- en tuinbouw
ignace.deroo@boerenbond.be

5 x 5%

De Europese Commissie stelde de ambitie voor om tegen 2030 binnen de EU niet minder dan 25% van het land- en tuinbouwareaal onder biologische productie te hebben. De uitgangssituatie van iedere lidstaat is momenteel helemaal verschillend. Oostenrijk heeft deze 25% al bereikt en Vlaanderen staat helemaal achteraan in de rij met slechts 1,6%. Het kan dus niet dat wij alle inspanningen zouden moeten doen en dat Oostenrijk al op zijn lauweren zou kunnen rusten. Daarom hebben wij een alternatief gezocht en gevonden voor de ambitie van 25%. Wij hebben, in overleg met ABS en BioForum, een voorstel geformuleerd van 5 x 5%. Hiermee willen we streven naar een evenwichtige ontwikkeling van de biosector met als speerpunt de groei van de biomarkt. Hierdoor zal er een natuurlijke ontwikkeling van de biologische productie volgen. De laatste drie jaar verkeerde de biosector in woelig water. Begin 2020 was er een bijzonder grote vraag door de coronasituatie. Daarna vlakke de groei wat af en kwam in vrije val in 2022 door de oorlog in Oekraïne. In 2023 zien we dat de markt zich terug stabiliseert en opnieuw een lichte groei vertoont. Net op tijd om de doelstellingen van ons nieuwe Strategisch Plan Bio te realiseren.

Streven naar een evenwichtige ontwikkeling van de biosector.